

Barraca de vinya camí del Tufau

Sant Vicenç de Castellet

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Clot del Tufau. 08295 SANT VICENÇ DE CASTELLET
Emplaçament Camí de la urbanització cal Xesc al camí principal del Serrat de la Beguda.

Coordenades:

Latitud: 41.65995
Longitud: 1.84177
UTM Est (X): 403568
UTM Nord (Y): 4612670

Classificació

Número de fitxa 08262-130
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 015A00077
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: ds., 28/08/2004 - 02:00

Descripció

La barraca es troba al peu d'un camí del Clot del Tufau, que va des de la urbanització cal Xesc al camí principal del Serrat de la Beguda. És un camí secundari que porta als coberts que es troben al costat de la

barraca. Està feta aprofitant un turó petit que feia una mena de balma de petites dimensions a la roca. Davant d'aquesta balma es va fer una estructura de barraca de vinya, allargant les parets per cada banda i fent un mur que tanca per davant on hi ha la porta d'accés allindada. A l'interior es pot veure part de la volta que cobreix l'entrada, que respon a les característiques de les barraques de vinya: amb una superposició de filades de pedres planes, posades de manera que surtin cap a l'interior i acabin tancant la volta. Les pedres que formen les files, es falquen amb les altres per tal de donar consistència a la filada, i es col·loquen lleugerament decantades cap a l'exterior per poder expulsar l'aigua. La barraca de vinya és una construcció de pedra seca, normalment de planta única ja sigui circular, o bé quadrada, que es cobreix amb una volta de pedra.

Observacions:

Tipologia: de balma. L'accés no és fàcil ja que s'ha d'entrar en una propietat privada.

Història

La zona del Clot del Tufau depenia dels masos Cases de Jaime Pla, mas Fabrés de Jaime Enrich y Fabrés i el mas Fiter de Martín Vall, que a l'Amillament de 1865 (AMSV) tenien respectivament 12, 9 i 22 parcers. Aquesta barraca es troba en terres del mas Fabrés i per tant seria del mateix mas o d'un dels parcers que treballaven la seva terra. La tècnica de la pedra seca es remunta a la prehistòria i és molt freqüent a tota la conca mediterrània. Es caracteritza per l'ús de la pedra sense morter per a fer diferents tipus de construccions. Generalment la pedra és utilitzada sense treballar i solen ser peces més aviat planes. La pedra tan sols es treballa quan ha de tenir una tasca específica, com una llinda o una cantonera. A la zona del Bages la pedra seca va lligada al món rural i a activitats productives relacionades amb la vinya. S'utilitza per a petites construccions temporals, com les barraques de vinya, aixoplucs, margeres. La tècnica no era fàcil i era freqüent que la fessin grups de persones especialitzades en aquestes construccions que es desplaçaven als llocs on era necessari construir o refer algun element. Cronològicament es tendeix a datar-les entre el segle XVIII i la segona meitat del segle XIX. Època de l'expansió agrària degut a la gran demanda de vins i licors en el mercat, que es va mantenir en auge fins l'arribada de la fil·loxera a finals del segle XIX i la industrialització que van frenar la producció i com a conseqüència es modifiquen les condicions dels contractes de conreu que afectes especialment als rabassaires. Això provoca una caiguda en l'ocupació de rabassaires que seran absorbits per la nova indústria tèxtil. Aquest increment de la producció vinícola va empenyer a bona part dels propietaris a roturar els boscos i a plantar mitjançant el sistema de feixes, camps i turons fins aleshores considerats marginals. Els pendents de les vessants de les muntanyes es van convertir en camps de conreu de les vinyes, amb parets de pedra que impedièren l'erosió del camp. Cada vinya tenia la seva barraca. La finalitat de les barraques era disposar d'un lloc per guardar les eines, alguns estris de cuina i el cànir d'aigua, i on els pagesos s'aixoplugaven de la pluja, feien la migdiada i a vegades dormien. Les barraques són de dimensions generalment petites, amb una alçada exterior que no supera els 3 metres i uns 2,60m interiors de mitjana. Generalment són cobertes amb volta i les portes són adintellades. La llinda generalment està formada per una llosa més gran i ben treballada. No és gaire freqüent la porta adovellada a la zona. Els marges de pedra seca constitueixen un model de paisatge molt característic del sud europeu. Tenen tan valor constructiu com paisatgístic. L'abandonament de l'ús està provocant la seva degradació i desaparició.

Bibliografia

SOLER, J.M. (1988). La tècnica de pedra seca. La construcció popular. Dovella, nº 29. Manresa.
BERRAL, A. (2001). Construccions rurals a la conca del riu Llobregat. XLIV Assemblea Intercomarcal

